WARIES MISDAADREEKS · Nº 088

Botterkoers in Elburg

De zaak van de schipper die zweeg

POLITIEDOSSIER OM ZELF OP TE LOSSEN

UITGEVERIJ WARIES

STUK 00 BEGELEIDEND SCHRIJVEN

Voordat u het dossier opent

AAN	de beoordelaar van dossier RR-NOV 2026/0731
VAN	brigadier J. Verhaar, Recherche Randmeren, team Noordoost-Veluwe
DATUM	woensdag 2 september 2026

U krijgt hierbij het volledige dossier in de zaak die wij intern BOTTERKOERS noemen: de afpersing van schipper Evert Kuiper uit Elburg. Op dinsdag 28 juli 2026 deed hij aangifte. Sinds januari betaalde hij elke maand contant geld aan iemand die hem schreef over een nachtelijke vaart met zijn botter. Kuiper wilde lang niet zeggen wat er die nacht gebeurd was. Dat maakte ons werk er niet eenvoudiger op.

Het dossier is per onderwerp geordend. Het begint bij de aangifte, gaat dan terug naar een oude melding uit september 2025, en loopt daarna door de verhoren en het natrekwerk van augustus 2026. Alles wat het team op 2 september wist, zit erin, ook de stukken die ons op het verkeerde been zetten. Onze eigen tussenstand (stuk 30) is niet onfeilbaar; wij vragen u juist om met frisse ogen te kijken.

Wij willen voor het weekend beslissen wie wij aanhouden. Daarvoor hebben wij uw antwoord nodig op een aantal vragen. U vindt ze op p. 70, samen met werkbladen en een antwoordformulier. Daarachter staan hints op hun kop, in drie niveaus, en een verzegeld deel met de afloop van de zaak. Lees de vragen gerust eerst; open het verzegelde deel pas als uw formulier is ingevuld.

Een praktische opmerking. Tijden in de stukken zijn Nederlandse tijd, tenzij een stuk zelf iets anders aangeeft. De kaart in stuk 05 is schematisch en niet op schaal; afstanden in de tekst zijn afgerond.

Reken op twee tot vier uur leeswerk en puzzelen. Een potlood helpt.

J. Verhaar, brigadier — Elburg, 2 september 2026

INVENTARIS

DOSSIER RR-NOV 2026/0731

Inhoud van het dossier

DEEL A · DE AANGIFTE

01 Proces-verbaal van aangifte, Evert Kuiper 6

02 Verklaring Jorien Wessels 8

03 Overzicht contante opnames 10

04 De brieven 1 tot en met 4 11

05 Kaart haven en geul (schematisch) 14

06 Fotoblad: de afgifteplek 15

DEEL B · DE NACHT VAN 6 OP 7 SEPTEMBER 2025

07 Mutatie 112-melding aanvaring 16

08 Verklaring Marcel Draaijer (2025) 17

09 Krantenknipsels De Randmeerbode 19

10 Dagboek havenmeester, september 2025 21

11 Reparatiemeldingen en afsluiting 23

12 Scheepsjournaal EB 61 25

DEEL C · DE OVERDRACHT VAN 7 AUGUSTUS

13 Plan van aanpak gecontroleerde overdracht 26

14 Observatieverslag Vischpoort 28

15 Foto vanaf de Vischpoort 31

16 Brief 5 32

DEEL D · VERHOREN

17 Overzicht betrokkenen 33

18 Verhoor Dirk-Jan Brouwer 35

19 Verhoor Wiebe Hofstra 37

20 Scheepsjournaal Swalk (kopie) 39

21 Getijtafel september 2025 (uittreksel) 40

22 Verhoor Ruud Zwiers (getuige) 42

23 Verhoor Sander Oosterhof 44

24 Gesprek met Thijs Kuiper en berichten 46

25 Tweede verhoor Evert Kuiper 48

26 Verhoor Marcel Draaijer (2026) 51

27 Schouw botter EB 61 53

28 Verklaring Geertje Kuiper-Bos 55

29 Huurcontract sloep Veluwezon 4 57

30 Tussenmemo 58

DEEL E · NATREKKEN

STUK 01 PROCES-VERBAAL VAN AANGIFTE

Aangifte afdreiging (art. 318 Sr) door Evert Kuiper

PV-NUMMER	PL0631-2026-0731-01
DATUM	dinsdag 28 juli 2026, 10.05 tot 11.40 uur
PLAATS	politiepost Elburg
AANGEVER	Evert Kuiper, geboren 1962, schipper, woonachtig binnen de vesting te Elburg
AANWEZIG	Jorien Wessels (nicht van aangever), op verzoek van aangever
VERBALISANT	F. Lankhorst, rechercheur

Aangever verklaarde, zakelijk weergegeven:

Ik ben schipper en eigenaar van de botter EB 61, de *Aaltje Hendrika*. Ik vaar met gasten op het Veluwemeer en het Drontermeer, dagtochten van april tot oktober. Mijn vader viste nog op de Zuiderzee; ik ben in de haven van Elburg opgegroeid. Ik zeg dat erbij omdat ik wil dat u begrijpt dat ik niet zomaar naar de politie loop. Mijn nicht Jorien heeft mij hierheen gepraat. Daar ben ik haar dankbaar voor, maar makkelijk is het niet.

Op maandag 19 januari van dit jaar lag er ’s morgens een brief in de bus. Geen postzegel, geen afzender, een gewone witte envelop met mijn naam erop, geprint. Daarin stond dat iemand mij had gezien in een nacht in september vorig jaar, en dat ik moest betalen als ik niet wilde dat de politie het hoorde. Vijfhonderd euro per maand. Ik moest het geld op de eerste vrijdag van de maand om elf uur ’s avonds in een plastic zak onder de derde meerpaal van de buitenhaven hangen, gerekend vanaf de Vischpoort. Aan de waterkant zit daar een oude haak. Daar heb ik het aan gehangen.

Ik heb betaald. In februari en maart vijfhonderd. Toen kwam er een tweede brief: vanaf april zevenhonderdvijftig. Daarna een derde: vanaf juni duizend. En op maandag 20 juli een vierde: in augustus vijftienhonderd, en dan op een ander uur. Toen heeft Jorien het gezien op de rekening en toen ben ik door de knieën gegaan, zogezegd. Bij haar, niet bij de afperser.

U vraagt hoe ik wist dat het geld werd opgehaald. Ik ga elke ochtend om zes uur de deur uit met de hond en ben om kwart over zes bij de haven; dat doe ik al veertig jaar, zomer en winter. De zaterdag na elke vrijdag keek ik dan onder de paal. Om kwart over zes was de zak elke keer al weg. Ik heb nooit iemand gezien.

U vraagt wat er in de nacht in september is gebeurd. Ik ben die nacht nog een stuk gaan varen, alleen, na de verjaardag van mijn vrouw. Ik had geen lichten op. Dat had niet gemogen. Verder wil ik daar nu niets over zeggen. Ik heb niemand iets aangedaan, dat denk ik tenminste, maar ik weet het niet zeker, en daarom heb ik betaald. Als u verder vraagt, zeg ik dat ik daar eerst over wil nadenken.

Ik heb de brieven bewaard, in de keukenla, in een plastic map. Ik heb ze niet aan anderen laten zien. Ik geef ze hierbij af. Ik weet niet wie dit doet. Ik heb in de haven geen ruzie met mensen, behalve dat sommigen vinden dat ik te lang op de beste plek lig. Dat is al jaren zo.

Ik wil dat dit stopt. Ik ben bereid mee te werken als u een plan hebt.

Verbalisant merkt op: aangever was rustig en beslist, maar weigerde op meerdere vragen over de nacht van 6 op 7 september 2025 in te gaan. Op de vraag of hij die nacht iets had geraakt, zweeg hij geruime tijd en zei toen: "Daar wil ik eerst over nadenken." Vier brieven in beslag genomen (stuk 04). Aangever is gewezen op de mogelijkheid van een gecontroleerde overdracht.

Aangever: E. Kuiper (getekend) Verbalisant: F. Lankhorst

STUK 02 PROCES-VERBAAL VAN VERHOOR GETUIGE

Verklaring Jorien Wessels

PV-NUMMER	PL0631-2026-0731-02
DATUM	dinsdag 28 juli 2026, 11.50 tot 12.30 uur
GETUIGE	Jorien Wessels, geboren 1988, administratief medewerker, woont te Doornspijk
VERBALISANT	F. Lankhorst

Getuige verklaarde:

Evert is de man van de zus van mijn moeder, dus eigenlijk mijn aangetrouwde oom, maar zo voelt het niet: ik ben in de zomers half op die botter opgegroeid. Sinds een paar jaar doe ik de administratie van Botterzeilen Kuiper, en omdat Evert en internetbankieren geen vrienden zijn, kijk ik ook mee op zijn privérekening. Dat gaat met zijn goedvinden. Geertje vindt het prettig.

Op dinsdag 21 juli zat ik de kwartaalcijfers te doen. Daarbij zag ik op de privérekening opnames die ik niet kende: steeds op een donderdag, steeds aan het begin van de maand, steeds bij dezelfde geldautomaat binnen de vesting. Ronde bedragen, eerst vijfhonderd, daarna meer. Zo leeft Evert niet. Hij koopt nog een nieuwe trui als de oude echt op is.

Ik moet eerlijk zijn: in juni zag ik de opname van duizend euro al en toen dacht ik dat het iets met de boot was, een onderdeel dat hij contant had betaald. Ik heb het toen laten gaan. Daar schaam ik mij voor. Als ik toen had doorgevraagd, had hij in juli die duizend euro misschien niet meer hoeven betalen.

Vrijdag 24 juli ben ik bij hem langs geweest en heb ik het gevraagd. Hij liep naar de keukenla en legde die map met brieven op tafel. Over waar het om ging, zei hij niets, alleen dat het om "een nacht vorig jaar" ging. Ik heb gezegd: oom Evert, wij gaan naar de politie, en anders ga ik alleen. Toen is hij meegegaan.

U vraagt of ik weet wie het kan zijn. Nee. Evert heeft in de haven weinig vijanden. Brouwer van de rondvaart heeft hem een paar keer gevraagd of hij wilde verkopen, de boot of de ligplaats, en Evert heeft dat altijd afgeslagen. En hij heeft vorig jaar ruzie gehad met Sander, zijn maat, over geld. Maar of dat iets betekent, weet ik niet. Ik wil niemand beschuldigen.

STUK 03 OVERZICHT

Contante opnames van de privérekening E. Kuiper

BRON	rekeningoverzichten, aangeleverd door J. Wessels met toestemming van rekeninghouder
PERIODE	1 januari tot en met 10 augustus 2026
OPGEMAAKT	F. Lankhorst, 29 juli 2026; aangevuld 10 augustus 2026

Uit de overzichten zijn alleen de contante opnames overgenomen. Andere opnames boven de honderd euro kwamen in deze periode niet voor. Pinbetalingen in winkels zijn weggelaten.

Datum	Tijd	Locatie	Bedrag (euro)
do 05-02-2026	15.42	geldautomaat vesting	500,00
do 05-03-2026	16.10	geldautomaat vesting	500,00
do 02-04-2026	15.55	geldautomaat vesting	750,00
do 30-04-2026	16.31	geldautomaat vesting	750,00
do 04-06-2026	15.18	geldautomaat vesting	1.000,00
do 02-07-2026	16.02	geldautomaat vesting	1.000,00
do 06-08-2026	10.20	balie, op verzoek politie	1.500,00

Afgiftemomenten volgens aangever: telkens de eerste vrijdag van de maand, 23.00 uur, dus de dag na de opname. De opname van 6 augustus is in overleg met het team gedaan voor de gecontroleerde overdracht (stuk 13). Deze vijftienhonderd euro is op zaterdag 8 augustus door de politie uit de afgifteplek gehaald en op 10 augustus aan aangever teruggegeven.

Notitie verbalisant: aangever bewaarde de biljetten niet; nummers zijn niet bekend, behalve van de serie van 6 augustus (vastgelegd, niet gebruikt).

STUK 04 INBESLAGNAME

De brieven 1 tot en met 4

BRON	afgegeven door aangever op 28 juli 2026
BESCHRIJVING	vier vellen A4, wit 80 g, eenmaal gevouwen; laserprint, lettertype Courier-achtig; geen handtekening
ONDERZOEK	vingerafdrukken: alleen van aangever en J. Wessels; envelopen zelfklevend, geen DNA-spoor
PRINTER	alle vier vellen tonen langs de rechterrand dezelfde fijne grijze streep van een beschadigde trommel: zelfde printer

Brief 1 · in de bus aangetroffen: maandag 19 januari 2026, 07.20 uur (door aangever gevonden) · envelop met geprinte naam, geen postzegel

Kuiper,

Zaterdag 6 september. Na twaalven. Geen lichten. De jongen aan het roer, jij voorop met een lamp. Even later lag er een visser in het water.

Ik heb het gezien. De politie zoekt nog steeds.

Vijfhonderd per maand. Eerste vrijdag van de maand, elf uur ’s avonds. Plastic zak, goed dicht. Onder de derde meerpaal van de buitenhaven, vanaf de Vischpoort geteld, aan de waterkant. Daar zit een haak. Begin in februari.

Niet kijken wie het haalt. Niet praten. Je vrouw hoeft het niet te weten. De jongen ook niet.

Je weet wat er anders gebeurt.

Brief 2 · in de bus aangetroffen: maandag 23 maart 2026 · zelfde soort envelop

Kuiper,

Je bent netjes. Dat is goed.

Vanaf april zevenhonderdvijftig. Zelfde plek, zelfde tijd.

Het seizoen begint weer, je gaat verdienen. Ik ook.

Brief 3 · in de bus aangetroffen: maandag 18 mei 2026 · zelfde soort envelop

Kuiper,

Vanaf juni duizend.

Ik zie je elke dag met je gasten de geul uit gaan. Mooi weer voor een tochtje. Het zou zonde zijn als dat ophield.